

TUBERKULIOZĖS PROFILAKTIKA IR KONTROLĖ VISUOMENĖJE

2024 m.

Darbą parengė:
Šiaulių miesto savivaldybės
visuomenės sveikatos biuro
Visuomenės sveikatos stiprinimo skyriaus
specialistė Diana Gedminienė

KAS YRA TUBERKULIOZĖ?

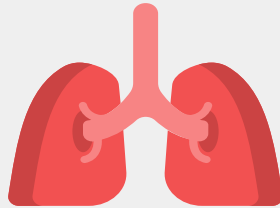

Vienas atvira plaučių tuberkulioze sergantis žmogus per metus gali užkrėsti **25 – 30 žmones.**

Pažeidžiami dažniausiai plaučiai.

Lietuvoje sergamumas plaučių tuberkulioze yra vienas didžiausių Europoje.

KAS YRA TUBERKULIOZĖ?

Kasmet ja suseraga **900 – 1000 asmenų**.
Lietuviškas ligos pavadinimas **džiova**.

KAS YRA TUBERKULIOZĖ?

Viena iš seniausių, labiausiai paplitusių, gyvybei grėsminga lėtinė infekcinė liga.

Tuberkuliozę sukelia bakterija ***Mycobacterium tuberculosis***.

Užsikrečiama (dažniausiai) oro lašeline keliu (kalbant, juokiantis, čiaudint, kosint, spjaudant).

Ore tuberkuliozės sukėlėjas gali išlikti kelias valandas, nevėdinamame neplautame kambaryje – iki kelių mėnesių, o kai kuriais atvejais – iki kelių metų.

Tuberkulioze suserga tik *imlus* žmogus.

Didesnės rizikos susirgti turi kontaktiniai žmonės, sveikatos priežiūros įstaigų darbuotojai, nusilpusio imuniteto žmonės.

KAIP DIAGNOZUOJAMA TUBERKULIOZĖ?

Į šeimos gydytoją reikėtų kreiptis, jei iki **3 mėnesių** užsitęsia neaiškios kilmės kosulys

01

Šiek tiek padidėjusi kūno temperatūra (subfebrilus karščiavimas)

02

Prakaitavimas

03

Svorio kritimas

04

Tuberkuliozei diagnozuoti atliekama krūtinės ląstos rentgenograma

05

Vaikams atliekamas tuberkulino mėginys (Mantu testas)

06

XXI AMŽIAUS TUBERKULIOZĖS GYDYMAS – KOKIE RŪPESČIAI ŠIANDIEN?

- Didžiausi šių dienų rūpesčiai dėl šios ligos siejami su atsparia vaistams ligos forma (mikobakterijos atsparios pirmosios eilės antibiotikams, kurie skiriami šiai ligai gydyti).
- Su vaistams atsparios tuberkuliozės išsivystymu siejamas ir netinkamas gydymasis: pradėję gydytis (net ir sirgdami vaistams jautria tuberkulioze) ir pasijutę geriau, pacientai neretai nutraukia gydymo kursą arba gydosi chaotiškai.
- Ypač svarbu visą gydymo laikotarpį vaistus nuo tuberkuliozės vartoti tinkamai, nepertraukiamai.
 - Vaistams atsparią tuberkuliozę gydyti reikia daug ilgiau, daugiau skirti vaistų.

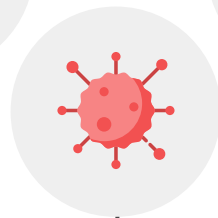
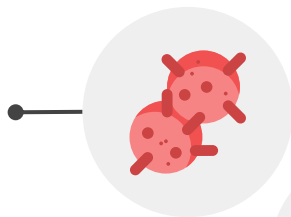
GYDYMAS VAISTAIS IR ASMENINĖS APSAUGOS PRIEMONĖS

Vaistams atsparios ligos formos, gydymo kursas – **iki 2 metų**, išskirtiniais atvejais ir ilgiau.

- Pacientai turi vartoti kartais net **5 pavadinimų vaistus** tam, kad sergančiojo organizme sunaikintų visas tuberkuliozės bakterijas;
- Tuberkulioze sergantis žmogus **turi laikytis** asmens higienos, kad apsaugotų kitus nuo užkrėtimo: dėvėti medicininę kaukę, kosėdamas vienkartinę nosinaite prisidengti burną, nosį, nespjaudyti netinkamoje vietoje, dažnai plauti rankas ar naudoti rankų antiseptiką;
- Jei šeimos nariui diagnozuojama tuberkuliozė, **svarbu** ištirti visus šeimos narius ir kitus artimus kontaktus (pvz., bendradarbius). Svarbu, kad ištirti būtų ir vaikai.

TUBERKULIOZĒS PREVENCIJA

Infekcija **ypač grēsminga** naujagimiams, kūdikiams ir vaikams iki 5 metū amžiaus dēl pilnai nesusiformavusio imuniteto.

Pagal PSO rekomendācijas vaiki skiepijami BCG vakcina **2-3 dienā po gimimo**.

Siekiant sumažinti susirgimo tuberkuloze rizikā – **būtina stiprinti imunitetā**. Tai vienintelē pagalba sau.

AČIŪ UŽ DĒMESĪ!

Darbu parengē:
Šiaulių miesto savivaldybės
visuomenės sveikatos biuro
Visuomenės sveikatos stiprinimo skyriaus
specialistė Diana Gedminienė